

ZÁVEREČNÁ SPRÁVA

o bezpečnostnom vyšetrowaní leteckej nehody

lietadla typu **L-23 L-23 Super Blaník**
poznávacej značky **OM-0212**
dňa **14.04.2022**

Ev.č.: **SKA2022002**

Bezpečnostné vyšetrovanie leteckej mimoriadnej udalosti bolo vykonané podľa § 18 zákona č. 143/1998 o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v súlade s Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 996/2010 o vyšetrovaní a prevencii nehôd a incidentov v civilnom letectve, ktorými sa riadi vyšetrovanie leteckých nehôd a incidentov v civilnom letectve.

Záverečná správa je vydaná v súlade s predpisom L 13, ktorý je aplikáciou ustanovení ANNEX 13, Vyšetrovanie leteckých nehôd a incidentov k Dohovoru o medzinárodnom civilnom letectve.

Výhradným cieľom bezpečnostného vyšetrovania je zistenie príčin vzniku udalosti a prevencia vzniku takýchto udalostí, nie však poukazovanie akejkoľvek viny alebo zodpovednosti osôb.

Táto záverečná správa, jej jednotlivé časti alebo iné dokumenty, vzťahujúce sa k bezpečnostnému vyšetrovaniu predmetnej udalosti majú len informatívny charakter a nemôžu byť použité inak, len ako odporúčenie pre realizáciu opatrení, ktoré by zabránili vzniku ďalších leteckých mimoriadnych udalostí s obdobnými príčinami.

Použité skratky

°	Stupeň - geometrická veličina
AGL	Výška nad zemou (Above ground level)
ARC	Osvedčenie o overení letovej spôsobilosti (Airworthiness Review Certificate)
a.s.	akciová spoločnosť
BVK	Bezpečnostná vyšetrovacia komisia (specialised commission for investigation of causes of a particular incident from members of the
E	značka svetovej strany- východ (East)
LZTR	Kód ICAO pre letisko Boleráz
m	meter - základná jednotka dĺžky
N/A	neaplikuje sa (bez obmedzenia)
N	značka svetovej strany- sever (North)
SPL,FI(S)	preukaz pilota vetroňov s kvalifikáciou inštruktor
UTC	Svetový koordinovaný čas (Co-ordinated Universal Time)
VFR	Pravidlá letu za viditeľnosti (Visual Flight Rules)
VPD	Vzletová a pristávacia dráha
LAPL	preukaz pilota ľahkých lietadiel (Light Aircraft Pilot License)

A. ÚVOD

Typ lietadla:	L-23 Super Blaník
Výrobca:	Let, a. s. Kunovice, Česká Republika
Poznávacia značka:	OM-0212
Prevádzkovateľ / Vlastník:	Aeroklub Trnava, o.z.
Typ prevádzky:	všeobecné letectvo / športové a rekreačné lietanie
Miesto vzletu:	LZTR
Miesto plánovaného pristátia	LZTR
Fáza letu:	priblíženie na pristátie
Miesto udalosti:	N 48°27'53", E 017°30'39"
Dátum a čas udalosti:	14.04.2022 18:10

Poznámka: Všetky časové údaje v tejto správe sú uvádzané v UTC čase.
Všetky výškové údaje v tejto správe sú uvádzané v AGL.

B. INFORMATÍVNY PREHĽAD

Dňa 14.04.2022 v čase 17:50, pilot-inštruktor so žiakom vykonali aerovlekový vzlet s vetroňom typu L-23 Super Blaník, poznávacej značky OM-0212 (ďalej len „vetroň“) za účelom výcvikového letu. Po ukončení nácviku pokračovali na pristátie na VPD 14L. Počas priblíženia na pristátie pilot-inštruktor vyhodnotil situáciu, že vetroň nedoletí na letisko LZTR a vykonal vynútené pristátie mimo letiska LZTR.

Pri pristáti do terénu bol vetroň poškodený vo veľkom rozsahu.

Posádka pri pristáti neutrpela žiadne zranenia.

Na vyšetrenie príčin vzniku predmetnej udalosti bol ustanovený:

Ing. Juraj Gyenes

Správu vydáva:

Letecký a námorný vyšetrovací útvar

Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky

C. HLAVNÁ ČASŤ SPRÁVY

1. FAKTICKÉ INFORMÁCIE
2. ANALÝZY
3. ZÁVERY
4. ODPORÚČANIA NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTI

1. FAKTICKÉ INFORMÁCIE

1.1 Priebeh letu

Dňa 14.04.2022 v čase 17:50, pilot-inštruktor so žiakom vykonali aerovlekový vzlet z trávnatej VPD 14L za účelom výcvikového letu. Odpútanie od vlečného lietadla bolo vykonané na výške 700 m. Po ukončení nácviku severovýchodne od letiska LZTR sa začali približovať k letisku s úmyslom pristáť na VPD 14L. Počas záverečného priblíženia pilot-inštruktor zistil, že vplyvom protivetra nepreletia lesík, ktorý je pred letiskom LZTR a preto sa rozhodol vykonať vynútené pristátie pred letiskom do poľa.

Pristátie bolo do mäkkého a zvlneného terénu, pričom pri pristáti prišlo k dotyku koncového oblúka so zemou a následného otočenia vetroňa vpravo. Vetroň bol poškodený pri pristáti vo veľkom rozsahu.

Denná doba: Deň

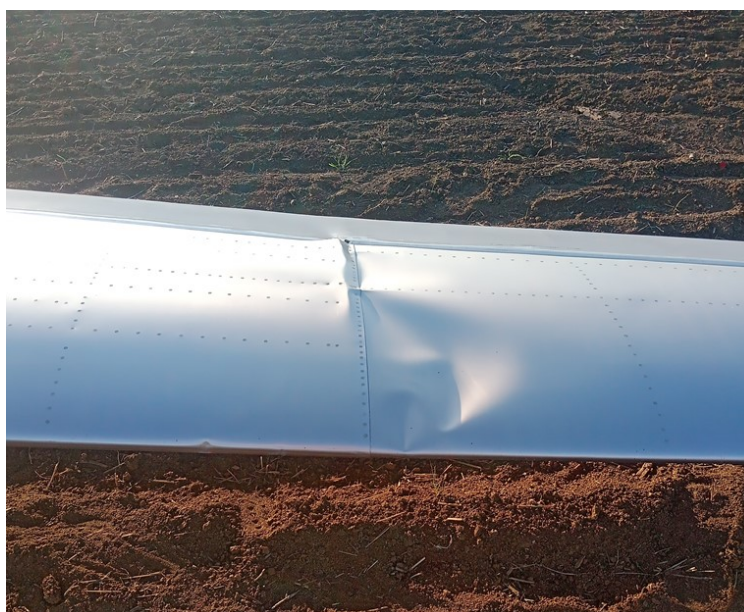
Pravidlá letu: VFR

1.2 Zranenia osôb

Zranenie	Posádka	Cestujúci	Ostatné osoby
Smrteľné	-	-	-
Vážne	-	-	-
Ľahké zranenia	-	-	-
Bez zranení	2	-	

1.3 Poškodenie lietadla

Vetroň bol pri leteckej udalosti poškodený vo veľkom rozsahu.
(poškodený bol podvozok, trup, krídlo).

1.4 Ostatné škody

Leteckému a námornému vyšetrovaciemu útvaru neboli oznámené okolnosti s prípadným uplatnením iných náhrad škôd voči tretej osobe.

1.5 Informácie o leteckom personáli

Pilot vetroňa - inštruktor:

občan Slovenskej republiky, vek 75 rokov,
držiteľ platného preukazu spôsobilosti pilota vetroňov SPL,FI(S) ktorý vydal Dopravný úrad
dňa 30.08.2020,

Kvalifikácie:

Doložka k osvedčeniu kvalifikácie - vetroň/motorový vetroň (spôsob vzletu: vlečné lano, navijak)

Dátum preskúšania pre kvalifikáciu 15.10.2017, platnosť do: N/A

FI(S)

Dátum preskúšania pre kvalifikáciu 23.07.2020, platnosť do: N/A

Osvedčenie zdravotnej spôsobilosti:

2. triedy s vyznačenou platnosťou do 03.09.2022

Obmedzené osvedčenie rádiotelefonistu leteckej pohyblivej služby II:

Vydal Telekomunikačný úradom SR s dátumom vydania 13.02.2006

Letové skúsenosti:

celkom nalietať:	1040 h 34 m
celkom nalietať na type:	58 h 28 m
celkom za posledných 90 dní nalietať:	2 h 02 m
na type za posledných 90 dní:	2 h 02 m
celkom za posledných 30 dní:	0 h 47 m
na type za posledných 30 dní:	0 h 47 m

žiak:

občan Slovenskej republiky, vek 36 rokov,
držiteľ platného preukazu spôsobilosti žiaka vydal SK.DTO.03 číslo: 010/22 SPL

Osvedčenie zdravotnej spôsobilosti:

LAPL - s vyznačenou platnosťou do 30.06.2027

Letové skúsenosti: druhý zoznamovací let

1.6 Informácie lietadla

Typ:	L-23 Super Blaník
Výrobca:	Let, a.s. Kunovice. Česká Republika
Poznávacia značka:	OM-0212
Výrobné číslo:	907615
Rok výroby:	1990
Od výroby odlietal celkom:	7302 letov, 2005 h 39 m

Osvedčenie o zápise do leteckého registra č. 3545, vydal Letecký úrad Slovenskej republiky dňa 07.12.2007.

Osvedčenie letovej spôsobilosti č. 3545, vydal Letecký úrad Slovenskej republiky dňa 27.06.2008.

Osvedčenie o overení letovej spôsobilosti (ARC) č. 10/21 Vydal AERO MAINTENANCE CENTRUM, Letisko Očová, 96223 Očová, SK.MF.019 dňa 09.05.2021. Dátum ukončenia platnosti 13.05.2022.

Potvrdenie o údržbe č. 1/21/0212. Dátum ukončenie 09.05.2021, nálet hodín od výroby 1929 h 07 m, počet pristání od výroby 6921. Potvrdenie platné do 09.05.2022, do náletu hodín 2029 h.

Maximálna povolená vzletová hmotnosť vetroňa 530 kg nebola počas letu prekročená.

1.7 Meteorologická situácia

Letová prevádzka bola vykonávaná za vyhovujúcich meteorologických podmienok. Negatívny vplyv na priebeh pristátia mohol mať silný klesavý prúd vyskytujúci sa priestore 1500 m pred prahom VPD 14L. Tieto stúpavé a klesavé prúdy sa vyskytujú v letnom období v nestabilnej atmosfére vplyvom pôsobenia slnečného žiarenia. Miesto výskytu a ich intenzita sú ťažko predvídateľné.

1.8 Navigačné zariadenia

Vetroň bol vybavený pre lety VFR.

1.9 Spojenie

Lietadlo bolo vybavené palubnou rádiostanicou pre možnosť obojstranného rádiového spojenia v každom okamihu letu so všetkými leteckými stanicami.

1.10 Informácie o letisku

Letisko LZTR je neverejné vnútroštátne letisko, ktoré sa nachádza pri obci Boleráz. Rozmery VPD 14L: 1200×70 m, povrch tráva.

1.11 Letové zapisovače a ostatné záznamové prostriedky

Neuvádza sa.

1.12 Informácia o dopade a troskách

Miesto leteckej nehody sa nachádzalo 1300 m pred prahom VPD 14L.

Zemepisné súradnice: N 48°27'53", E 17°30'39"

1.13 Lekárske a patologické nálezy

Neuvádza sa.

1.14 **Požiar**

Neuvádza sa.

1.15 **Aspekty prežitia**

Neuvádza sa.

1.16 **Testy a výskum**

Neuvádza sa.

1.17 **Informácie o organizáciách a riadení**

Letová činnosť bola vykonávaná v súlade s leteckými predpismi, ktoré sú platné na území Slovenskej republiky a pravidlami podľa prevádzkovej príručky letiska Boleráz.

1.18 **Doplnkové informácie**

Neuvádza sa.

1.19 **Spôsoby bezpečnostného vyšetovania**

Boli použité bežné spôsoby vyšetovania.

2. ANALÝZA

2.1. Činnosť pilota vetroňa - inštruktora

Pilot pri každom lete musí byť pripravený a mať dopredu premyslenú činnosť pre neočakávanú situáciu. Pri pristávaní s vetroňom je to hlavne pomer klesania a doprednej rýchlosti voči zeme so zreteľom na plánované miesto dotyku a konečnej polohy po výbehu. Toto môže pilot korigovať v obmedzenom rozsahu podľa technických možností vetroňa.

V prípade náhlej zmeny sily a smeru vetra, stúpavého alebo klesavého prúdu vyskytujúce sa v priestore pred letiskom, kde sa pristávajúci vetroň nachádza, sa môže stať, že technické parametre daného vetroňa neumožnia dosiahnuť plánovaný bod pristátia a pilot je nútený zmeniť svoje rozhodnutie a pristáť prípadne aj mimo letiskovej plochy.

Pristátie pred VPD 14L vykonal s vysunutým podvozkom do nerovného terénu s následným zachytením krídlom koncového oblúka so zemou a následne prišlo k otočeniu vetroňa do pravej strany.

3. Z Á V E R Y / Príčina vzniku leteckej nehody

3.1 Zistenia

Pilot vetroňa - inštruktora

- mal podľa predloženej dokumentácie platné kvalifikácie pre vykonávanie letov na danej kategórii vetroňov,
- mal dostatočné letové skúsenosti na vykonávanie letov na predmetnom type vetroňa.

Vetroň

- mal platnú dokumentáciu a nevykazoval žiadnu poruchu pred leteckou udalosťou,
- spĺňal podmienky letovej spôsobilosti.

meteorologické podmienky

- vyhovovali na vykonanie predmetného letu.

3.2 Príčina

- Pristátie pred letiskovou plochou bolo spôsobené atmosférickým javom (silný klesavý prúd) v danom okamžiku letu v priestore 1500 m pred prahom VPD 14L kde vetroň prilietaval za účelom pristátia po vykonaní výcvikového letu.
- Vynútené pristátie mimo letiska bolo spôsobené zvýšenou rýchlosťou vetra vo výške výcvikového letu, čo spôsobilo nedostatok výšky na bezpečné doletenie na letisko LZTR a následné vynútené pristáť do poľa.

4. ODPORÚČANIA NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTI

Záverečná správa z vyšetrovania predmetnej leteckej nehody neobsahuje žiadne odporúčania.

V Bratislave, 01.06.2023